

C:\Users\Plazma\Desktop\300\Strugačti - Zapomenutý_experiment.pdb

PDB Name: Strugačti-Zapomenutý experiment
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 26.4.2006
Modification Date: 26.4.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Arkadij a Boris Strugačti
Zapomenutý experiment

(Přeložil AlKas)

1

„Testudo“ zastavil před závorou. U závory nikdo nebyl, nad ní pomalu blikal malinový majáček. Po stranách ubíhaly do tmy prolamované mříže kovové ohrady.

„Biostanice,“ řekl Berkut tlumeně. „Vystoupíme.“

Polesov vypnul motor. Jakmile vystoupili, majáček nad závorou pohasl a najednou sytě zařvala siréna. Ivan Ivanovič vzdychl z plných plic.

„Teď sem někdo příběhne a začne nás přesvědčovat, abychom neriskovali život a zdraví. Proč jsme se tu zastavili?“

Asi třicet metrů vpravo od silnice se v teplém soumraku smutně bělaly zdi starých chat. Plevellem vedla úzká pěšinka.

Jedno z oken se rozsvítilo, cvakl rám, někdo se ozval silným hlasem:

„Přivezls novokain?“ Když nedostal odpověď, dodal hádavě: „Říkal jsem ti to stokrát - zastavuj opodál a nebuď lidi!“ Rám zase cvakl a nastalo ticho.

„Hm!..“ udělal Ivan Ivanovič. „Berkute, tys přivezl novokain?“

Vedle chaty se objevil tmavý obrys a hlas, tentýž, co předtím, zvolal:

„Valentine!“

„Zřejmě si nás s někým plete,“ řekl Ivan Ivanovič. „Tak co, odpočineme si nebo pojedeme dál?“

„Ne,“ řekl Polesov.

„Jak to, že ne?“

Na pěšině zašumělo býlí a mezi kmeny borovic zablikalo světélko cigarety. Opisovalo podivuhodné křivky a trousilo dlouhé stopy hasnoucích jisker.

„Nejdřív průzkum,“ řekl Polesov.

Člověk s cigaretou se konečně prodral buřinou, vyšel na silnici a řekl:

„Zatracené kopřivy! Přivezl jsi novokain, Valentine? Kdo je to s tebou?“

„Víte,...“ začal Ivan Ivanovič shovívavě.

„K čertu! To není Valentin!“ podivil se člověk s cigaretou. „A kde je Valentin?“

„Nemám zdání,“ řekl Ivan Ivanovič. „My jsme z ÚNKM.“

„Jo z... aha,“ řekl neznámý. „To je dobře. Promiňte,“ stydlivě si zapnul kabát, „jsem poněkud v negližé. Vedoucí biostanice Kruglis...“ představil se. „Ale myslel jsem, že přijel Valentin. Takže vy jste geologové?“

„Ne, nejsme geologové,“ řekl Berkut měkce. „Jsme z Ústavu neklasické mechaniky. Jsme fyzikové.“

„Fyzikové?“ biolog zahodil cigaretu. „Dovolte... fyzikové? Takže vy jedete do epicentra?“

„Přesně tak,“ potvrdil Berkut. „Na vaši žádost právě my jedeme do epicentra. Copak vás předem neupozornili?“

Biolog upřel pohled na obří černou hmotu „Testuda“. Potom obešel Berkuta, přistoupil ke stroji a poplácal dlaní pancíř.

„K čertu!“ řekl obdivně a závistivě. „Tank se silnou ochranou, že? Děbel... Máte štěstí, fyzici! Ale já už se druhým rokem marně snažím dostat schválení hlubokého průzkumu. Už ho strašně potřebuji. Já bych... Poslouchejte, soudruzi,“ hovořil skleslým hlasem, „vezměte mě s sebou. Koneckonců, co by vás to stálo?“

„Ne,“ odpověděl ihned Polesov.

„K tomu nemáme právo,“ řekl Berkut měkce. „Moc litujeme...“

„Rozumím,“ broukl biolog a vzdychl. „Ano, upozornili mě. Jenže jsem vás nečekal tak brzo.“

„Do Lantanida nás přepravili vzduchem,“ vysvětlil Berkut.

Nastalo hluboké ospalé ticho, jímž se náhle jakoby setmělo. Potom nedaleko kdosi několikrát vykřikl, podivně a smutně. V hustém lese se utrhl těžká šiška, zašramotila, škrábla o suché větve a dutě udeřila o zem.

„Výr velký,“ řekl biolog.

„To se mi nezdá,“ zapochyboval Polesov.

Biolog zasupěl.

„Hochu,“ řekl, „vy jste někdy slyšel, jak křičí výr velký?“

„Nejednou.“

„A už jste někdy slyšel, jak křičí výr velký z tamté strany?“

„Cože?“

„Zpoza ohrady, zpoza závory... z tamté strany?“

„Ne-nevím,“ řekl Polesov nejistě.

„Chlapče,“ opakoval biolog.

Všichni se zase odmlčeli a do tmy opět zakřičel podivný výr.

„Proč tady stojíme?“ vzchopil se biolog. „Do rána je daleko. Pojďme, uložíme vás na nocleh.“

„To by možná šlo,“ řekl Ivan Ivanovič.

„Ne, napřed průzkum,“ opakoval Polesov. „Myslím, že tam vpředu je cesta velice špatná...“

„Na tamté straně není vůbec žádná cesta,“ poznamenal biolog.

„...a vůbec nevíme, co se tam děje,“ pokračoval Polesov. „Vypustím kybernetické průzkumníky na noční jízdu. Získají informace a ráno vyrazíme.“

„Správně,“ řekl biolog. „To je seriózní přístup k věci.“

Polesov se ponořil do tanku a rozsvítil reflektory. Temnota za hranicí oslnivého světla zhoustla, ale jasně zazářily bílé prstence na tyči závory a zajiskřily kovové sloupky ohrady. Boční poklop tanku se měkce odklopil. Bylo slyšet drobné ťukání a do pásu světla na silnici vyskočily směšné stříbřité figurky na tenkých nožkách, podobné obrovitým lučním koníkům. Několik vteřin stály nehnutě, potom se pohnuly z místa, podlezyly závoru a zapadly do vysoké trávy na tamté straně.

„To jsou kyber-průzkumníci?“ zeptal se biolog uctivě.

„Nádherné stroje, není-liž pravda?“ řekl Berkut.

„Petře Vladimiroviči!“ zavolal potichu. „Přijďte pak za námi.“

„Dobrá!“ ozval se z tanku Polesov.

V biologově chatě byly tři místnosti. Biolog shodil kabát, oblékl si kalhoty, svetr a odebral se do kuchyně. Berkut a Ivan Ivanovič si ušklíbili na divanu. Ivan Ivanovič ihned usnul.

„Takže vy jedete do epicentra,“ ozval se biolog z kuchyně. „V epicentru, tam je na co se dívat. Samozřejmě. Zvláště teď. Mimochodem, máte aspoň nějakou představu, co se tam děje?“

„Velice ubohou,“ řekl Berkut. „Něco vyprávěli piloti, ale nikdo tam přece nedošel tak blízko po zemi.“

„Sám jsem to viděl, téměř očima. Záblesky... No, ty viděli mnozí. A jsou tam blesky bijící ze země do nebe, modrá mlha... Slyšeli jste o modré mlze?“

„Slyšeli,“ řekl Berkut.

Ivan Ivanovič otevřel jedno oko.

„Já jsem ji viděl dvakrát z vrtulníku,“ oznámil Kruglis. „Před měsícem, ještě před havárií „Galatei“. Mlha vzniká v epicentru nebo tam někde, rozlézá se jako široký prstenec a ztrácí se sta kilometrů od plotu. Co to může být, soudruzi fyzici?“

„Nevím, soudruhu Kruglisi.“

„Takže to neví nikdo. Tím méně my biologové. Je jenom zřejmé, že tu probíhá něco nanejvýš zvláštního. Čtyřicet osm let po výbuchu! Úroveň radiace se už snížila na desetinu, už se docela rozpadla i adhesiva, na které vázali radioaktivní prach, a najednou - prosím! (Ivan Ivanovič otevřel druhé oko.) Začínají se objevovat jakési záblesky, požáry, čert a ďábel...“ Biolog se odmlčel a zarachotil nádobím; bylo slyšet útulné hvízdání přetékajícího čajníku. „Pravda, požáry tu už nejsou. Co mohlo, to už určitě shořelo. Ale záblesky... První byl před čtyřmi měsíci, začátkem května. Druhý v červnu. A teď se opakují div ne jednou týdně. Jasně modrobílý záblesky, zjevně s nevídanou silou. Posuďte sami...“ Biolog se objevil ve dveřích, nesl podnos.

„Posuďte sami,“ opakoval, zatímco zručně prostíral nádobí. „Od ohrady k epicentru je tak dvě stě kilometrů, ale řadí to po půlce oblohy... Zvu vás ke stolu... A hned za zábleskem jde modrá mlha.“

„Ano, už jsme o tom něco zaslechli,“ řekl Berkut.

Biolog se znovu chystal jít do kuchyně, ale ve dveřích se zastavil.

„A víte, že poslední záblesk byl včera v noci?“ zeptal se.

„Ano, díky,“ řekl Berkut.

„Musel o tom někdo začít!“ zabručel Ivan Ivanovič. „Poslyšte, kde je Polesov?“

Biolog pokrčil rameny, zašel do kuchyně a vrátil se s bublajícím čajníkem.

„Napijme se čaje,“ řekl. „Přistavte sklenice.“

Ivan Ivanovič si doléval druhou sklenici, když se dveře rozletěly a vešel Polesov. Byl velice bledý a držel se za pravou tvář.

„Co je vám, Petře Vladimiroviči?“ zeptal se Berkut.

„Někdo mě bodnul,“ řekl Polesov.

„Snad komár?“

„Asi,“ zašklebil se Polesov zlostně. „Jenže ten měl kulomet místo bodce, ten komár.“

„Komár z tamté strany,“ řekl biolog. „Velice jednoduché. Sedněte si, napijte se čaje.“

„A kdo je to zase v příkopech? Myslím, že se tam někdo topí.“

„Žabky,“ řekl biolog. „Taky z tamté strany.“

Ivan Ivanovič postavil sklenici na talířek, až to kleplo, otřel si nachovou tvář a zeptal se:

„Mutace?“

„Mutace,“ potvrdil biolog. „Tady je skutečná rezervace mutací. Při výbuchu a později, za vysoké úrovně radiace, živočichové v zóně strašlivě utrpli. Rozumíte? Hned po výbuchu zónu ohradili, takže se postižení nestačili rozutět.“

První generace teď už vymřela, všechny další jsou deformované. My už je sledujeme osmým rokem, někdy je lovíme, někdy stavíme automatické kamery. Bohužel máme zakázáno jít na tamtu stranu dále než na pět kilometrů... Jeden kolega to přesto riskl. Přinesl fotografie, vzorky a trochu onemocněl. Přesto nám to přišlo velice vhod.“

Biolog si zapálil.

„Uvidíte sami, co se tam děje. Vznikly naprosto nové formy, podivné a překvapivé. Už jsme nasbírali hodně materiálu. Některé druhy prostě vymřely. Například úplně vymřeli medvědi. Jiné druhy se přizpůsobily - i když nevím, mám-li použít tenhle termín. Přesněji řečeno, vznikly mutace schopné života při zvýšené radioaktivitě. No, však víte...“

„A jak ti mutanti reagují na to všechno?“ zeptal se Ivan Ivanovič. „Na záblesky a to další?“

„Špatně reagují,“ odpověděl biolog zamračeně. „Velice škaredě. Obávám se, že s naší rezervací je konec. Dříve přicházeli k ohradě jen zřídka. Velké živočichy jsme skoro ani nezahledli. Ale minulý měsíc, za bílého dne, se stovky ďábelských tvorů vrhly přímo na závoru. Nebyl to pohled pro slabé nervy. Ulovili jsme několik kusů, ostatní jsme zahnali raketami. Ale nevím, před čím utíkali: před záblesky, modrou mlhou, nebo ještě něčím jiným... Asi před tou modrou mlhou. Myslím si, že nakonec všichni vymřou. A taky komárů za poslední měsíce přibýlo. Taky ptáků a žabek. Třeba tady ten výr...“ Zamáčkľ oharek do popelníku a nečekaně skončil: „Tak si tam dávejte pozor.“

„Nevadí,“ řekl Polesov. „Vždyť máme tank se silnou ochranou.“

Biolog si dobře prohlédl jeho opuchlou tvář a řekl:

„Víte co? Dovolte, abych vám dal maličkou injekci. S čerty nejsou žerty...“

Polesov vteřinku váhal, vzhledl k Berkutovi a vstal.

„Prosím,“ zabručel.

2

Ráno Berkuta probudilo to, že někdo docela blízko zařval strašným řevem. Berkut odhodil přikrývky a přistoupil k oknu. U sousední chaty stál vedoucí biostanice Kruglis a neznámý člověk v bílém županu. Kruglis kouřil a mračil se, ale člověk v županu hovořil a mával rukama.

Bylo slunečné ráno. Mezi kmeny borovic se v růžovém oparu temněla hranatá hmota „Testuda“. Vedle „Testuda“ se potloukal Polesov. Průzkumníci se už asi vrátili, pomyslel si Berkut. Pečlivě uklidil postel do výklenku ve stěně, osprchoval se a s chutí posnídal: vypil dvě sklenice silného čaje a snědl dva pláty šunky. Šunka byla znamenitá - libová, růžová jako ranní mlha a právě tak jemná.

Na verandě se Berkut srazil s Ivanem Ivanovičem.

„Dobré jitro,“ pozdravil Ivan Ivanovič. „Já tě jdu vzbudit. Průzkumníci se vrátili.“

„Něco zajímavého?“

Ivan Ivanovič už otvíral ústa k odpovědi, když za chatou zase někdo dutě a dlouze zařval. Berkut sebou trhl.

„To je divoký kanec,“ řekl Ivan Ivanovič. „Včera ho chytili na tamté straně.“

„Mně to spíš připadá, jako by řval medvěd.“

„Jdi ty!“ ohradil se Ivan Ivanovič. „Medvědi vymřeli, jak známo.“

„Fajn,“ řekl Berkut. „Tak ať. Co přinesli průzkumníci?“

„Zase překvapení. A vůbec, pojďme za Polesovem.“

Šli po pěšině a přes nohy je šlehal plevel, mokrá rosou.

„Tady je takových kopřiv!“ řekl Ivan Ivanovič. „To snad nejsou ani kopřivy, to jsou mrchy!“

Polesov stál, opíral se o pancéř a roztržitě točil v prstech úzkou páskou filmu. Pravou tvář měl zřetelně vypouklější než levou.

„Dobré jitro, Petře Vladimiroviči,“ řekl Berkut.

„Dobré jitro, soudruhu Berkute,“ odpověděl Polesov a opatrně si osahal tvář.

„Bolí?“

Polesov vzdychl a řekl:

„Kyberneti se vrátili. Prohlédl jsem si informace, nelíbí se mi.“

„Není tam cesta?“

„Nevím...“ Polesov si zase osahal tvář. „Je tady něco velice divného. Tady...“ podal Berkutovi filmový pásek. Film byl úplně černý.

„Přesvětlený?“ zeptal se Berkut.

„Ozářený. Od začátku do konce. Jako kdyby byl od včerejšího večera v reaktoru. Nechápu, jak se to mohlo stát.“

Maximální úroveň radiace, jakou průzkumníci zaznamenali, je patnáct rentgenů za hodinu. Úplná maličkost. Ale hlavně: kyberneti kvůli čemusi ani nedošli do epicentra.“

„Nedošli?“

„Vrátili se, aniž splnili úkol. Ušli jenom sto dvacet kilometrů a vrátili se, jako by dostali povel „zpět“. Nebo se zalekli.“

Upřímně řečeno, mně se to nelíbí.“

Nějakou chvíli všichni mlčeli a hleděli za závoru. Cesta tam ještě byla, ale beton popraskal a hustě prorostl gigantickými lopuchy. Nedaleko závoru vyčníval z lopuchů veliký červený květ a nad ním poletovala bělokřídlá babočka. Dále nad cestou visela suchá osika, která se zachytila vrcholkem za větve sousedních stromů; suchá osika s holými, rozčepýřenými pahýly větví.

„Takže nemáme prakticky žádné informace,“ pronesl Berkut zádumčivě.

Polesov smotal film a zastrčil ho do kapsy kombinézy.

„Můžeme poslat průzkumníky ještě jednou,“ řekl.

„I tak jsme ztratili hodně času,“ řekl Ivan Ivanovič netrpělivě a pohlédl na Berkuta.
„Tak vyjedme. Vyřešíme to na místě.“
„Můžeme vyslat průzkumníky na cestu.“ Polesov také pohlédl na Berkuta.
„Dobrá,“ souhlasil Berkut. „Výrazíme. Petře Vladimiroviči, zajděte, prosím, k biologům a vyřídíte, že odjedeme. A pozdravujte je od nás od všech.“
„Rozkaz, soudruhu Berkute.“
Polesov odešel k chatám a za minutu se vrátil s Kruglisem.
„Odjíždíme,“ oznámil Berkut. „Moc děkujeme za přístřeší.“
„Prosím,“ řekl biolog pomalu. „Šťastnou cestu.“
„Děkuji. Měli jsme se znamenitě. Úplně jako v lázních.“
Za stromy divoký kanec opět zařval jako medvěd.
„Vy promiňte,“ řekl Berkut, „vázně vás nemůžeme vzít s sebou. Nemůžeme, nemáme to dovoleno.“
„Rozumím.“ Biolog se usmál. „Samozřejmě je to škoda... To nic, jednou dojde řada i na nás.“
„Po nás určitě pošlou vás.“
„Ano, to je docela možné. Šťastnou cestu. Přeji vám úspěch.“
„Děkuji,“ opakoval Berkut a stiskl biologovi ruku.
„Na shledanou, děkuji,“ řekl Polesov. „Vynasnažím se chytit pro vás nějakého výra.“
Nastoupili do tanku, poklop se uzavřel. Biolog zamával rukou a ustoupil stranou. Automatická závora se pomalu zvedla. Těžký stroj sebou trhl, zavřel a rozjel se dopředu, zanechávaje v bučině široké koleje. Biolog ho sledoval pohledem. Tank projel pod visící osikou a zachytil ji. Strom zapraskal, zlomil se v půli, a s dutým úderem se skácel napříč průseku, který byl kdysi dálnicí.

2

„Testudo“ stál silně nakloněný, tichý a úplně nehybný. Po šestnácti hodinách dunění a bláznivého lomcování se ticho a nehybnost zdály iluzí, připravenou kdykoli zmizet. Ještě měli zaťaté zuby a napjaté svaly, ještě jim zvonilo v uších. Ale ani Polesov, ani Berkut, ani Ivan Ivanovič to nevnímali. Mlčky zírali na přístroje. Přístroje nestydatě lhaly. Před dvěma hodinami, o půlnoci, daly zaměřovací stanice Polesovovi souřadnice jeho polohy. „Testudo“ se nacházel ve zřícenině sedmdesát kilometrů jihovýchodně od epicentra. V nula patnáct Lantanida poprvé neposlala očekávaný signál. Spojení se přerušilo. V nula čtyřicet sedm vyhrkl reproduktor Lemmingovým hlasem: „...okamžitě!“ V jednu deset se silně rozpršelo. V jednu osmáct zhasla obrazovka infrahledu. Polesov zacvakal přepínači, zaklel, zapnul reflektory a udeřil čelem do semišového okuláru periskopu. V jednu padesát pět se odtrhl od periskopu, aby se napil; podíval se na přístroje, zaryčel a zastavil stroj. Přístroje nestydatě lhaly. Venku byla zářijová noc, lijavec, ale ručička vlhkoměru drze stála na nule a teploměr ukazoval mínus osm. Ručičky dozimetru vesele běhaly po stupnici a nasvědčovaly tomu, že radioaktivita půdy pod pásy „Testuda“ se velmi rychle mění ve velmi širokých mezích. A pokud by člověk dal na údaj tlaku, spočíval „Testudo“ na dně vodojemu v hloubce dvaceti metrů.
„Přístroje blázní,“ řekl Berkut vesele. Nikdo nic nenamítal.
„Jakési vnější vlivy...“
„To bych rád věděl, jaké,“ řekl Polesov a kousal si rty.
Berkut mu dobře viděl do obličeje - byl snědý, dlouhý, s červenou skvrnou na pravé tváři.
„No, to by nám teda pomohlo!“ řekl Ivan Ivanovič.
„Ano,“ řekl Polesov. „To by pomohlo, protože by to umožnilo překalibrovat přístroje. A to nejdůležitější - zkorigovat přístroje nutné pro řízení.“
Pro Ivana Ivanoviče byly jejich údaje asi španělskou vesnicí, ale Polesov viděl, že lžou úplně stejně nestydatě, jako všechny ostatní. Bylo to velice podivné a nebezpečné: řídící přístroje byly odděleny od všech a jakýchkoli vnějších vlivů trojitým pancířem vysoce účinné ochrany „Testuda“. A lidé byli odděleni od vnějších vlivů pouze trojitým pancířem „Testuda“. Polesov na okamžik pocítil hnusnou slabost u srdce.
„Co je to tam venku?“ zeptal se Ivan Ivanovič.
„Nic. Mlha...“
Ivan Ivanovič vstal, požádal Polesova, aby uhnul, a přitiskl se k periskopu. Spatřil zlámané, zkroucené kmeny borovic, černé, jakoby spálené větve, hustý porost dvoumetrové trávy. A mlhu. Šedou, nezvedající se mlhu, visící nad mokřým světem v záři reflektorů. Několik metrů od tanku stáli kybernetičtí průzkumníci. Drželi se poblíž tanku a podobali se jehňátkům, bojícím se vlka. Nechtěli se vydat do mlhy. Přesněji řečeno, nemohli.
Ivan Ivanovič si sedl.
„Modrá mlha,“ zasípal.
„No a co?“ zeptal se Polesov.
Ivan Ivanovič neodpověděl. Berkut se také podíval periskopem. Potom si sedl a rozepjal zip své bundy. Nemohl dýchat. Narovnal se a hluboce vzdechl. Dušnost zmizela.
„Co teď?“ zeptal se Polesov.
„Poslouchejte, soudruzi,“ řekl najednou Berkut, „necítíte nic?“
„Nic...“ odpověděl Ivan Ivanovič, zírající na přístroje. Zarazil se. „Jehličky?“ řekl slabým hlasem.
Teprve teď pocítil Polesov nepříjemné píchání v konečcích prstů. Jakoby ho bodaly mikroskopické jehly, tenké jako vosí žihadla. A z nějakého důvodu se mu těžce dýchalo. Prsty ho brněly.

„To je jako... vysokohorská nemoc,“ vypravil ze sebe.

Ivan Ivanovič vyskočil, odstrčil Polesova a zase přiložil olysaloú hlavu k okuláru periskopu. Venku byla jenom mlha. Kybernetičtí průzkumníci zmizeli. Ivan Ivanovič těžce zalapal po vzduchu a svalil se na své křeslo. Jeho baculaté tváře se leskly potem.

„Váš tank a vaši kyberneti!..“ řekl. „Tank se silnou ochranou!..“

„V takovém tanku,“ odpověděl Polesov zvolna, „jsem minulý rok projel Hořící planinu na Merkuru.“

„A vaši kyberneti!“ pokračoval Ivan Ivanovič. „Oni se bojí! To vidím poprvé, kybernety, co se bojí. A ta vaše silná ochrana!“

„Nech toho, Ivane Ivanoviči,“ řekl Berkut.

Silná ochrana nepomáhá, přemýšlel Polesov. To, že přístroje klamou, že se těžce dýchá, že píchají jehličky - to je jenom polovina potíží. Havárie nastane, když se to dostane k motoru; poruší se nastavení magnetických polí reaktoru, která udržují sloupec rozžhavené plasmy. Jakmile se rozladí nastavení, tak se „Testudo“ vypaří i s celou svojí silnou ochranou. Nejlepší bude co nejdříve odtud zmizet.

„A musíme se vrátit,“ pokračoval Ivan Ivanovič. „A nic jsme se nedozvěděli, protože jsme spoléhali na váš tank a na vaše kybernety. Lepší by bylo riskovat a prorazit sem v turboletu.“

Jehličky už píchaly ramena a bedra.

„Dobrá,“ řekl Polesov. „Připoutejte se.“

Ivan Ivanovič se odmlčel. Fyzici se připoutali ke křeslům širokými měkkými pásy.

„Připraveni?“ zeptal se Polesov.

„Připraveni...“

Polesov vypnul světlo a položil dlaně na řídicí páky. Motor dutě zavrčel a tank sebou trhl. Pod jeho pásy něco zachrastilo. Vpředu byla hradba neprůhledné mlhy. Rychlé jehličky jim teď běhaly po zádech. Protivný pocit. A vzduchu málo. „Testudo“, s hučením a třasem, se staví na zadní. Výš, výš... Vibrace, cvakají čelisti. Vpředu je mlha. A ještě výš, k samotnému nebi! Osleplý stroj se vydal vzhůru po svahu nekonečně vysoké hory, a z druhé strany zeje propast. A v reaktoru se fialový plamen plasmy dobývá z magnetických řetězců. Právě teď...

Polesov se odtrhl od periskopu a s obavou pohlédl na přístroje. Pokud jsou údaje přístrojů pravdivé, pak reaktor „Testuda“ za vteřinu vybuchne. Ale přístroje klamou. Ovládají je vnější vlivy, které zasahují i pod trojitý krunýř silné ochrany.

Tank se převalil přes vrchol a začal sjíždět dolů. Ruce brněly, jehličky píchají někde vedle srdce. Už brzy ho jedna zasáhne - a konec. Už brzy se plasma dotkne stěny reaktoru - a konec. Vedle blábolí ve svých pásech Berkut, bezvládný jako loutka.

Berkut otevřel oči a uviděl rozsvícenou obrazovku, jako okno z tmavého pokoje na lesní mýtinu. Mlha tady už nebyla. Obrazovka pracovala výborně, bylo vidět mokré keře, mokrou trávu, mokré holé kmeny. Nebe vidět nebylo. Na mýtinu vyšlo obrovské zvíře a zastavilo se, pozorujíc „Testudo“. Berkut pomalu pochopil, že to je los. Zvíře mělo losí tělo, ale nemělo jeho hrdý postoj; nohy mělo křivé a hlava se skláněla k zemi pod příšernou spoustou parohů. Losi mají vůbec těžké parohy, ale tomuhle rostl z hlavy celý strom, a krk neudržel takovou tíhu.

„Co to je?“ zeptal se Ivan Ivanovič nezdravým hlasem.

Berkut pochopil, že Ivan Ivanovič byl také v mrákotách.

„Los,“ řekl a zvolal: „Petře Vladimiroviči!“

„Tady, soudruhu Berkute,“ ozval se Polesov.

Také neměl svůj správný hlas.

„Tak jsme asi unikli?“

„Zdá se... Snad to není los?“

„To je los z tamté strany,“ řekl Ivan Ivanovič, - napodobil hlas biologa. Překvapivě dobře napodoboval hlasy jiných lidí.

„Jak se cítíte, soudruzi?“ zeptal se Berkut.

„Nádherně,“ odpověděl Ivan Ivanovič.

„Mě bolí tvář,“ odpověděl Polesov. „Ale přístroje jsou zase v pořádku.“

Los se pomalu těsně přiblížil a nyní stál a věřil.

„Zažehně ho, Petře Vladimiroviči!“ zašeptal Berkut. „Prosím!“

Polesov zapnul sirénu. Los ještě postál, zavěťfil, obrátil se a pomalu, křečovitými kroky, odešel pryč. Kráčel neuvěřitelně bolestně, jako by místo celého kroku dělal pokaždé jenom polovinu. Hlavu měl u země, vpadlé boky se mdlé leskly.

„Jako bůh želvu...“ zabreptal Ivan Ivanovič.

Sledovali losa, jak vrávorá a vážne ve vysoké mokré trávě. Potom los zmizel za stromy. Berkut řekl:

„Petře Vladimiroviči, vy jste prostě borec!“

„Co to?“ zeptal se Polesov.

„Vytáhl jste nás z takového pytle...“

„Maličkost,“ řekl Polesov klidně.

„Ne, já si vůbec nedovedu představit, jak jste to dokázal. Já například jsem ležel v bezvědomí, jako když nějaká holka omdlí.“

Polesov mlčel. Zapnul motor a vypustil průzkumníky. Kyberneti vyskočili, rozhlédli se a běželi vpřed. Teď už se ničeho nebáli. „Testudo“ se hlučně valil za nimi.

Pozdě ráno „Testudo“ prorazil poslední zával a vyškrábal se na okraj gigantické kotliny. Tajgu nechal za sebou - tmavozelenou, mokrou po nočních deštích, tichou a přísnou pod oslňujícím sluncem. Tam, kudy projel tank, zůstal široký průsek, po jehož stranách se válely začernalé, bílou plísní pokryté kmeny. Dole, v kotlině, ležely rozvaliny staré laboratoře. Půda byla holá a černá, vystupovala z ní pára. Pára rušila perspektivu, černé ruiny se vlnily a rozplývaly v proudech teplého vzduchu.

„Bože můj!“ třesoucím se hlasem pronesl Ivan Ivanovič. „Bož-že můj!“

Dobře si pamatoval toto místo, ačkoli už uběhlo půl století. Na rozlehlém, bílým betonem zalitým náměstí se ve slunci třpytila velkolepá obluda - dvoukilometrová obruč generátoru mezonů, obstatená skleněnými věžemi regulačních zařízení. A jednoho dne, v jedné stomiliontině sekundy bylo to vše zničeno. Zářilo bylo vidět stovky kilometrů, otřes zaznamenaly všechny seismické stanice na Sibiři.

„Rozsah škod není zase tak velký,“ řekl Berkut, jako by chlácholil. „Myslel jsem si, že tu nic nebude, leda holá zem.“

„Bož-že můj,“ opakoval Ivan Ivanovič. Poškrabal se na neoholeném, štětinatém podbradku a řekl: „Tamhle byla reléová stanice, tu jsem stavěl. Měl ji ve správě Čeboksarov, čest jeho památce... Nezůstalo z ní nic.“

„Tak co?“ řekl Polesov. „Nevím, kde a co se tady chystáte hledat, ale já teď vypustím kybernety. Vy všichni potřebujete informace. Ať kyberneti zjistí, co a jak.“

„No ano, informace...“ Ivan Ivanovič směšně vysunul dolní ret. „Jak...“

„Dobrá,“ souhlasil Berkut. „My zatím posnídáme.“

Ivan Ivanovič poskakoval na místě a díval se na obrazovku. Očička mu svítila. Polesov si pohrál s přepínači. Na obrazovce bylo vidět, jak průzkumníci seskočili na zem, běželi dolů po svahu kotliny a zmizeli v rozvalinách. Až pak Polesov vytáhl konzervy a chléb v neprodyšném balení. Všichni tři se dali do jídla a usrkávali vřelou kávu z termosky.

„A kdes byl, když to tady vybuchlo, Ivane Ivanoviči?“ zeptal se Berkut.

„VLantanidě.“

„Tos měl štěstí.“

„Ano, a nebyl jsem sám, našťastí,“ řekl Ivan Ivanovič. „Tady skoro nebyla ani noha. Však ta laboratoř byla telemechanická... Proto teď všechny jaderné laboratoře přemístili na Měsíc a na družice... Hele ho, našeho řidiče...“

Berkut se ohlédl. Polesov spal, hlavu si položil na řídicí panel a koleno svíral termosku s kávou.

„Náš řidič je znaven,“ řekl Ivan Ivanovič.

Polesov se probudil, uklidil talíře, opřel se do křesla a zase usnul. Za několik minut Ivan Ivanovič radostně zvolal:

„Průzkumníci se vrátili!“

Uprostřed rozvalin se objevily třpytivé, živé tečky. Polesov si promnul oči a za vrzání křesla se protáhl. Pak se nahnul nad panel a začal číst záznam.

„Radiace není moc vysoká: dvacet až dvacet pět rentgenů. Teplota... Tlak... Vlhkost... Vše v obvyklých mezích... Aha, bílkoviny. Bakterie...“

„Skvělé bakterie,“ řekl Ivan Ivanovič. „Další!“

„Další... Zase takové zakázané pásmo! Plocha - asi hektar. Kyberneti ji obešli a šli pryč. No ovšem, a zase ozářený film.“

„Co to je, zase modrá mlha?“

„Ne. Totiž - já nevím. Prostě zakázané pásmo.“

„Dejte mi souřadnice, Petře Vladimiroviči,“ požádal Berkut a pohlédl na Ivana Ivanoviče.

Ivan Ivanovič kvapně vytáhl plánec a rozložil ho na kolenou. Polesov začal diktovat.

„Přesně tam,“ řekl Ivan Ivanovič. „To je ona. Jižně od fázovací věže. Byl tam maličký betonový domeček. Boudička. Naprosto přesně.“

Ivan Ivanovič a Berkut na sebe nějakou chvíli mlčky hleděli. Polesov zahlédl, jak třesoucí se prsty Ivana Ivanoviče mnuly a uhlazovaly rozlehlý papír plánek. Nakonec se Berkut zeptal:

„Začneme?“

Ivan Ivanovič vstal, zavadil temenem o nízký strop kabiny, ucukl hlavou a ponořil se do skříňky, kde ležely ochranné obleky.

„Počkej, kampak?“ zastavil ho Berkut. „Petře Vladimiroviči, prosím, zajedte se strojem k tomu... zakázanému pásmu.“

„K zakázanému pásmu?“ pomalu se přeptal Polesov.

Podíval se na obrazovku. Rozvaliny ležely pod vysokým sluncem, mlčenlivé a černé, protilehlý okraj kotliny se chvěl ve žhavém oparu. Nebyly tu žádné známky života, žádné známky pohybu, jenom nezachytitelné proudy horkého vzduchu. Polesovovi náhle přišla na mysl kluzká bílá plíseň na očích toho losa.

„Někdo musí zahájit,“ řekl Berkut. „Tak to budeme my.“

Za hodinu „Testudo“ zastavil asi sto metrů jižně od fázovací věže, na hroudách roztaveného a zase ztuhlého kamene, z nějž trčely pruty ocelové armatury. Obrazovka fungovala nádherně. Na zčernalé zemi bylo vidět každé zrnko písku. Ze země se zvedal nevysoký val, obtáčející otevřenou klenbu nějakého podzemního objektu. Klenba byla šedá, drsná, uprostřed ní zívající okrouhlý černý otvor.

„Tady?“ zeptal se Berkut.

„Tady,“ přiskrceně odpověděl Ivan Ivanovič.

V rychlosti si navlékli ochranné obleky. Než Berkut spustil spektrolitový kryt přilby, řekl Polesovovi:

„Zůstaňte v tanku a udržujte s námi radiové spojení. Když se spojení přeruší, neparanikařte a nechtějte tam lézt za námi.“

Řekl to velmi tvrdým hlasem, podivným na poslech. Berkut připadal Polesovovi vždycky trochu jako kuňkal. Ale tentokrát to řekl, jak se patří.

„A dále... Pokud se vám podaří dovolat se Lemninga, řekněte mu, jak nám to jde. Řekněte, že nám to jde dobře. Na

shledanou.“

Vylezli z tanku; napřed Berkut, pak Ivan Ivanovič se svítkem lana přes rameno. Polesov viděl, jak se dostali přes zemní val, přešli beton a zastavili se nad černým otvorem. Ve žlutých pomačkaných ochranných oblecích a hlavatých přilbách vypadali jako potápěči. Ivan Ivanovič shodil lano a upevnil jeho konec do betonu. Berkut se zeptal:

„Jak mě slyšíte, Petře Vladimiroviči?“

Polesov odpověděl, že slyší dobře.

„Jdeme, jdeme!“ naléhal Ivan Ivanovič.

Lezl první a Polesov slyšel, jak heká a polohlasně si bručí. Berkut se nahnul nad otvor, opřel se rukama o kolena.

„Tak!“ byl ve sluchátkách slyšet hlas Ivana Ivanoviče. „Jsem na podlaze. Spusť se, Berkute.“

Berkut zamával a také zmizel v otvoru. Pět minut bylo ticho. Pak se Berkutův hlas zeptal:

„Co je tohle?“

„Obyčejný transformátor,“ odpověděl Ivan Ivanovič. „Jenomže hodně starý.“

„Takový mám dojem, jako by ho sežvýkali...“

Fyzici se odmlčeli. Polesov měl pocit, jako by někdo těžce dýchal do mikrofonu. Jemně upravil nonius. Někdo sípavě, jako astmatik, pravidelně vdechoval a vydechoval vzduch.

„Jak to jde?“ zeptal se pro všechny případy.

Berkutův hlas odpovídal dutě, jako zpod peřiny:

„Všechno v pořádku, Petře Vladimiroviči. Postupujeme.“

V přijímači to cvaklo a nastalo ticho. Polesov vytáhl z kapsy tubu sporaminu, spolkl tabletku a podíval se na obrazovku. Po straně zemního valu, poblíž okraje tajgy, se válely zkroucené úlomky. Hrany metalplastu jasně jiskřily v slunci. To byly zbytky „Galatei“ - automatického turboletu, který byl před měsícem vyslán do epicentra na průzkum. „Galatea“ z neznámých příčin vybuchla nad epicentrem, a proto Lemming od té doby zakázal letecký průzkum. Polesov řekl do mikrofonu:

„Soudruhu Berkute, slyšíte mě? Ivane Ivanoviči!“

Neodpověděli. Polesov si pomyslel, že bohužel nastal čas vylézt. Ale rozhodl se, že napřed ještě jednou zkusí spojení s Lantanidou. Stiskl tlačítko ladění a byl od přístroje doslova odmrštěn hromovým řevem:

„Testudo! Testudo! Odpověz, Testudo!“

„Testudo“ slyší,“ řekl Polesov statečně.

„Testudo? Tady Lemming. Kam jste to zapadli? Proč neodpovídáte?“

Polesov řekl, že neměl spojení.

„Kde jste?“

„V epicentru.“

Následovala krátká pomlka, a po ní se Lemming ozval už mnohem klidněji:

„Našli jste to?“

„Co přesně?“ zeptal se Polesov.

„Jak to - co? Časový motor, samozřejmě. Jsi to ty, Berkute?“

Polesov řekl, že on není Berkut a že Berkut s Ivanem Ivanovičem slezli do nějakého podzemí.

„Takže se přece jen spustili, prasata?“ řekl Lemming. „Aha. No, s nimi si ještě promluví. Poslouchejte, řidiči. Hned odjedte dál od toho... podzemí a čekejte. Rozumíte? Odjet a čekat!“

„Rozumím,“ řekl Polesov. „Odjet se strojem a čekat.“

„Proveďte. Spojení s Berkutem máte?“

Polesov se zamyslel a vypnul vysílačku.

„Časový motor,“ řekl nahlas. „Hezky...“

Vstal, navlékl ochranný oblek a vylezl ze stroje. Nohy se mu až po kotníky zabořily do černého prachu. Vylezl na betonovou kopuli a došel k poklopu. Tenké lano spadalo do hluboké temnoty. Polesov se ohlédl. „Testudo“ stál za zemním náspem (valem) a zíral na něj lesknoucími se reflektory. Polesov si sedl na bobek a vlezl do poklopu, napínaje všechny svaly.

Dole byla úplná tma. Polesov zapnul světlo na přilbě. Skvrna světla sklouzla po zbrzděných stěnách, po troskách zničených přístrojů, po podlaze, pokryté vrstvou prachu jemného jako pudr. Potom Polesov zahlédl stopy v prachu a rychle je sledoval, obchází je hromady trosek a zachytává je nohama za potrhané kabely. A potom zase v radiofonu uslyšel, jak někdo sípe a pravidelně oddechuje.

Zatáčka. Dlouhá úzká chodba. Další zatáčka. Polesov se horem pádem řítí po kovovém schodišti. V konečcích prstů se objevil známý pocit: stovky píchajících jehliček zabodávajících se pod kůži. Polesov utíkal. Ještě jedny schody, ještě jedna chodba. Rytmičský chropot ve sluchátkách narostl do silného, ukrutného řevu: „O-o-o... A-a-a... O-o-o... A-a-a...“.

Pot mu stékal do očí, v prsou ho řezalo. Jehličky bodaly do loktů a kolenou. Další zatáčka. Polesov se zastavil. Jasně modré světlo ho na vteřinu oslepilo. Pak uviděl na modrém pozadí dva černé stíny. Berkut stál, nakloněný nad Ivanem Ivanovičem, který seděl, nohy zkrřížené jako Turek, dlaněmi se opíral o modrou podlahu.

Polesov k nim přiběhl a chytil Ivana Ivanoviče pod pažemi. Ivan Ivanovič byl nečekaně těžký. Vlekl nohy a každou chvíli Polesovovi vyklouzl z rukou. Ale Polesov ho dotáhl ke dveřím, obrátil na záda a ohlédl se na Berkuta. Berkut spěchal za nimi, ruce se mu klátily podél těla jako prázdné rukávy pláště přehozeného přes ramena. Za ním Polesov uviděl dva průhledné sloupce. Ve sloupcích šlehal pomalu pulsující modrý plamen a řev v radiofonu pulsoval zároveň s ním.

Ivan Ivanovič, rudý a blahosklonný po sklence koňaku, řekl:

„Ano, zachránil jste nás právě včas, jsem váš dlužník!“

„Ještě?“ zeptal se Polesov.

„Ne, to stačí.“

„A vám, soudruhu Berkute?“

Berkut se usmál:

„Díky, Petře Vladimiroviči, nechci. Zavolejte Lemminga, není-li vám to zatěžko.“

Polesov zavřel láhev a zasedl k vysílači. Berkut se pohodlně zvrátil na opěradlo křesla, stále se usmívaje. Tělo měl lehké a svěží; nezůstala ani stopa mučivé bezmocnosti, která ho přemohla na zpáteční cestě z podzemních chodeb. Ivan Ivanovič blaženě oddechoval a poplácával se po břiše. Určitě byl také spokojen.

„Spojení navázáno,“ oznámil Polesov.

„Lemmingu! vykřikl Berkut do mikrofону. „Lemmingu, tady Berkut.“

„Berkut?“ zazněla odpověď. „Proč jsi porušil moje příkazy?“

„Klid, Lemmingu.“ Berkut zkusil zahnat z tváře úsměv, ale to se mu nepodařilo. „Jsme celí a naživu. Lemmingu, nemýlili jsme se. Slyšíš, Lemmingu? Časový motor zůstal celý a pracuje naplno. Časový motor pracuje, slyšíš?“

Nastala pauza, pak Lemming řekl:

„Slyším.“

„Expresně sem doprav zařízení na příjem energie,“ pokračoval Berkut. „Fofrem. Miliony kilowattů unikají do vzduchu a zamořují ho, slyšíš, Lemmingu?“

„Slyším. Okamžitě odtamtud odjedte.“

„Jen klid, Lemmingu! To není nutné. Pošli lidi. Víc lidí. Pošli Kuzmina, Jeselevou, Akopjana. Toho určitě. A dělej, Lemmingu, musíme předejít dalšímu výbuchu. Jenže přes modrou mlhu obojživelníci neprojdou. Požádej meziplanetárníky ještě o několik tanků se silnou ochranou. Ty sice taky moc nechrání, ale přece...“

„Představ si, že jsem už na to myslel,“ řekl Lemming neobvykle ironicky. (Ivan Ivanovič vyvalil oči a vztyčil ukazovák.)

„Tanky se zařízením jsou na cestě a budou u vás zítra ráno. Ale lidé u vás budou za čtvrt hodinku. Poslal jsem tři turbolety.“

„Jen aby se nic nestalo,“ Berkut letmo pohlédl na obrazovku, kde se u okraje tajgy v slunci blýskaly trosky „Galatei“.

„Tady už jeden turbolet je.“

„Maličkost. Poletí nad bývalou dálnicí přízemním letem. Nic se jim nestane.“

Lemming si odkašlal, potom se úmyslně nedbalým hlasem ozval, zda nemá Berkut nějaká sdělení o té... jakési... modré mlze.

Ivan Ivanovič se otrásal nezvučným chichotáním, široce otvíraje tmavorůžová ústa se silnými, zažloutlými zuby. Berkut odpověděl:

„Sdělení mám. Nepochybně je to tvoje oblíbená nekvantová protohmota. Přesněji: produkt její reakce se vzduchem nebo vodní párou.“

„To jsem si myslel,“ řekl Lemming. „Fajn. Čekejte. Neriskujte. Na slyšenou!“

Berkut se otočil od mikrofónu a také se rozesmál. Jen Polesov se nesmál. Vzal si ještě jednu tabletku sporaminu, takže se mu nechtělo spát, ale cítil se nevalně. Navíc poprvé v životě nerozuměl tomu, co se kolem něj děje, a to ho zlobilo a trápilo. Rozčiloval ho samolibý Ivan Ivanovič a dokonce i mírný Berkut, ačkoli chápal, že to vůbec není logické.

Konečně sebral všechnu odvahu a prudce se zeptal:

„Co je to „časový motor“?“

Fyzici se na něj podívali, pak pohlédli jeden na druhého. Berkut zrudl a zájímavě řekl:

„Úplně jsme zapomněli... Promiňte, Petře Vladimiroviči... Zpočátku jsme tomu nevěřili, a pak ta událost... Bylo to tak nečekané... Že se to tak nedobře vyvinulo!“

„Časový motor,“ řekl Ivan Ivanovič s úsměvem, „není nic jiného, než věčný pohon. Perpetuum, tak říkají, mobile.“

„Přestaň, Ivane. Hned vám všechno vysvětlím, Petře Vladimiroviči. Jen se kvůli nám neurážete, prosím vás. Víte něco o tau-mechanice?“

Polesov zachmuřeně zavrtil hlavou. Stále se ještě zlobil, i když Berkut už se mu zase líbil.

„Tak to bude složitější. Ale přesto se vynasnažím to vysvětlit.“

Velmi se snažil to vysvětlit. Polesov se také velice snažil, aby to pochopil. Byla řeč o vlastnostech času, o čase jako fyzikálním procesu. Podle Berkutových slov šlo o neobyčejně složitý problém. Před mnoha lety, při studiu problému zdrojů energie hvězd, byla poprvé vyvinuta svérázná, ještě experimentálně nepotvrzená teorie času jako fyzikálního procesu souvisejícího s energií. Do základů této teorie byly vloženy postuláty chápající čas jako hmotný proces, nesoucí určitou energii. Pak byly nalezeny (napřed teoreticky, ale potom i experimentálně) kvantitativní charakteristiky podmínek uvolnění energie spojené s tokem času. Tak se zrodila mechanika „fyzikálního času“, krátce zvaná tau-mechanika nebo T-mechanika.

Jedním z významných prostředků tau-mechaniky byl závěr o principiální možnosti použití toku času k získání energie. Byla propočtena řada mechanických systémů, umožňujících uskutečnit tuto možnost v praxi. Bohužel, výkonnost takových systémů byla mizivá. Poskytovaly jen experimentální potvrzení základní teorie, ale nemohly sloužit jako použitelné zdroje energie. Ještě to nebyly „časové motory“. Úkol byl vyřešen až po vzniku tau-elektrodynamiky. Dokonce i tau-elektrodynamickým systémům trvalo desítky let, než se jejich výstup energie stal kladným a poněkud použitelným.

Před sedmdesáti lety byly podle rozhodnutí Světové vědecké rady založeny a spuštěny čtyři takové systémy, čtyři pseudo-věčné zdroje energie, „časové motory“. Jeden byl na Měsíci v kráteru Bulliald a tři na Zemi - na Amazonce, v Antarktidě a zde, v tajze.

Potom nějaká „chytrá hlava“ z Vědecké rady navrhla převést připravené staveníště pod telemechanickou mezonovou laboratoř. Návrh byl přijat, laboratoř postavena, ale před osmačtyřiceti lety vylétla do vzduchu. Činnost laboratoře sice nijak nesouvisela s „časovým motorem“, ale předpokládalo se, že motor je silně poškozen nebo zničen výbuchem, protože škody byly skutečně velmi značné. Proniknout na zamořené území, kde bylo umístěno pokusné zařízení, nebylo možné, a zdálo se, že to ani není potřebné. Pozornost výzkumníků se soustředila na ostatní tři systémy a na experiment v tajze se zapomnělo. Ale motor vydržel. Pracoval, čerpal energii „z času“, shromažďoval ji a před čtyřmi měsíci vypustil první dávku.

„No a to je celkem všechno.“ Berkut se nerozhodně usmál. „Už tomu rozumíte?“

„Děkuji,“ řekl Polesov.

„A přečtete si Lemminga,“ navrhl Berkut. „Nádhernou Lemmingovu monografii ‚Tau-elektrodynamika‘.“

Polesov si odkašlal.

„Průhledné sloupy v podzemí,“ řekl Berkut, „jsou výstupy energie. Motor samotný je umístěn o jedno podlaží níže. Energie odchází do těchto sloupců, hromadí se v nich a čas od času se vyhrne ven. A v jaké podobě se uvolní, to skoro nikdo neví.“

„Lemming to ví,“ zaryl si Ivan Ivanovič.

Berkut se na něj podíval a řekl:

„Lemming se totiž domnívá, že energie se uvolní v podobě protohmoty - nekvantovaného základu všech částic a polí. Pak se protohmota samovolně kvantuje - za prvé na částice a antičástice, za druhé na elektromagnetická pole. Takže ta část protohmoty, která se nestačila překvantovat, může reagovat s jádry a elektrony okolního prostředí. Tak možná vzniká ta modrá mlha. Ta protohmota pronikne vším, nic ji nezastaví, a působí na přístroje, na kybernety, jak jim říkáte, a také na naše organismy. Asi to nevysvětlují moc jasně.“

„Ne, proč by,“ řekl Polesov. Vzpomněl si, jak skákaly ručičky přístrojů, udržujících nastavení magnetických polí. „Proč by,“ opakoval, „leccos jsem pochopil. Díky. A co ty ostatní motory?“

„Ostatní dosud mlčí,“ řekl Berkut. „Ale práce bude až až i s tímhle.“

„Postavíme tady město-laboratoř,“ řekl Ivan Ivanovič, lačně hledící na obrazovku. „Postavíme nové motory, samostatnější. Ještě se dožiju doby, kdy vypustíme do vesmíru první koráby poháněné samotným časem.“ Náhle se obrátil k Polesovovi a řekl: „A tau-mechaniku musíte znát, mladíku. Její základy už se učí ve škole.“

„To ne, Ivane Ivanoviči,“ řekl Berkut.

„Je to pravda, vnuk mi to říkal. Ale o tom jsem nechtěl... Mám pro vás návrh, Polesove. My tu budeme potřebovat řidiče s pevnými nervy. Jak se na to díváte?“

Polesov zavrtěl hlavou.

„Ne,“ řekl. „Já se musím vrátit na Merkur. Tam jsou také potřební řidiči s pevnými nervy.“

Ivan Ivanovič se zamračil.

„Byla by to poctivá nabídka,“ zabručel.

„Už jsou tady,“ řekl Berkut.

Zpoza tajgy vzletěli jeden za druhým stříbřití ptáci, prolétli nízko nad černou půdou a přistáli, složivše křídla. Otevřely se poklapy a z nich začali vyskakovat lidé ve žlutých ochranných oblecích a velkých přilbách.

„Akopjan přiletěl,“ řekl Berkut. „Jdeme, soudruzi.“

Poslední úprava: 31. července 1997